

1

‘Ik zeg maar één ding en dat is dat kerst een ramp gaat worden.’

Mirren probeerde aan de andere kant van de lijn te glimlachen om haar moeders gekwelde toon. Ze keek om zich heen, maar ze hoefde niet bang te zijn dat er iemand meeluisterde, want er was geen mens op kantoor. Op maandagen en vrijdagen was het hier raadselachtig leeg. Daar zat Mirren helemaal niet mee. Als er niemand op kantoor was, waren er veel minder goedbedoelende collega's die hun hoofd zo meelevend schuin hielden en haar van die blikken toewierpen omdat ze het zo zielig vonden dat Mirrens vriend het had uitgemaakt en de borgsom voor het appartement niet terug wilde geven, net zo min als het geld dat ze had neergeteld voor een spectaculaire vakantie die volgens iedereen wel op een huwelijksaanzoek zou uitdraaien, ook volgens Mirren en, erger nog, Mirrens moeder.

Mirren kon zich niet voorstellen dat deze nieuwe ramp, wat het ook was, rampzaliger kon zijn dan alles wat er dit jaar al was gebeurd. Ze haalde haar hand door haar weerbarstigste kastanjebruine krullen en haalde diep adem.

‘Mam, jij denkt altijd dat Kerstmis een ramp gaat worden.’

‘Ja, maar soms is dat ook zo.’

‘Helemaal niet. Soms brandt de kalkoen aan, maar daar zit niemand mee, want iedereen is toch aangeschoten en dan herinneren ze zich het hoogstens als iets grappigs.’

‘MIRREN, dat was een ABSOLUTE RAMP.’

‘Het was alleen maar leuk,’ wierp Mirren zwakjes tegen. ‘En memorabel.’

‘Nou, dat gaat níét nog eens gebeuren.’

Kerst was superbelangrijk voor Mirrens moeder Nora. Niemand – en zeker Mirren en haar twee broers niet – zou natuurlijk ooit de indruk willen wekken dat hun moeder kerst altijd helemaal om haarzelf liet draaien door er een gigantisch gedoe van te maken en om een uur of twee een lichte woedeaanval te krijgen, zodat iedereen sorry moest zeggen en haar sherry moest inschenken en vooral heel sussend moest doen, waarna de hele cyclus rond etenstijd nog eens dunnetjes werd overgedaan, maar dat was zeker weleens gebeurd. De truc was om nooit ofte nimmer te zeggen dat het eigenlijk toch gewoon een etentje was, in elk geval niet zo hard dat zij het kon horen.

‘Joh, het wordt heus geen ramp. Laat Hayley en Carl gewoon koken.’

Dat was verreweg het beste plan, om de twee verstandige wederhelften van haar broers het heft in handen te laten nemen. Allebei haar broers waren met de rustigste mensen op aarde getrouwd, wat welhaast beschouwd kon worden als de droom van iedere psycholoog. Maar goed, Mirren had ook gedacht dat Rob een rustig iemand was en die bleek alleen maar heel druk bezig met verzinnen hoe hij van haar af kon komen, en zo te merken ook nog

op een manier die maximale verwoestingen in haar financiën zou aanrichten.

‘WAT? Maar ik doe altijd...’

‘Helpen, bedoelde ik, helpen. Ik zeg niet dat ze alles moeten klaarmaken.’

‘Wat is er mis met mijn kookkunsten?’

‘O mijn god, mam, laat maar, oké? Ik heb niets gezegd.’

‘Hoe dan ook, dat is niet... Maar echt, wat is er mis met mijn kookkunsten? Maar goed, dat is niet de echte ramp. Het is die arme, arme Violet.’

Het werd Mirren koud om het hart.

‘Oudtante Violet?’

‘Ja.’

‘Wat voor ramp? Wat is er dan met haar? Waarom zeg je dat niet meteen?’

Haar geliefde oudtante Violet was al oud toen Mirren nog klein was en Mirren was nu dertig, dus moest ze nu echt wel stokoud zijn.

Mirrens moeder maakte een snuifgeluid dat ze maar al te goed kende. ‘Ik weet het niet. Ze wil niks zeggen. Ze neemt de telefoon zelfs bijna niet meer op. Ik denk dat er iets mis is, maar ze appt me niet terug.’

‘Ja, dat verbaast me niks,’ zei Mirren. ‘Je weet hoe ijdel ze is over haar bril.’

‘Is dat zo?’ zei Nora afwezig. ‘Ik zou wel langs willen gaan, lieverd, maar je weet dat ze jou liever heeft... en ik heb het al zo druk.’

Mirrens moeder was sinds haar pensionering een onvermoeibare vrijwilliger voor van alles en nog wat geworden. Ze vond het heerlijk om zich overal tegenaan te bemoeien en verontwaardigde Facebookberichten de wereld

in te sturen, en dat beschouwde ze dan als ‘zich inzetten voor de gemeenschap’, hoewel het wel erg vaak bleek te gaan over het verbieden van honden op bepaalde plekken en petitie om kinderen uit buurttuinen te houden, of het tegenhouden van nieuwe sociale woningbouw. Ze kon heel gepikeerd reageren als je het waagde te opperen dat dit misschien niet echt werk was.

‘Tuurlijk,’ zei Mirren. ‘Ik ga straks meteen even langs.’

‘Op vrijdagavond?’ zei haar moeder, en ze klonk teleurgesteld, zoals gewoonlijk. ‘Geen spannende dates? Geen vroege kerstfeestjes?’

‘De enige date die ik heb is met mijn pyjama en mijn nieuwe boek,’ zei Mirren met een air alsof ze dat helemaal prima vond.

2

Mirren was stapelgek op haar oudtante, van kinds af aan al. Aan de andere kant was het ook weer niet zo dat ze het fijn vond om naar het bejaardentehuis te gaan. Het was niet zo'n chic tehuis, maar een gigantisch, krakerig, oud victoriaans pand in Zuid-Londen met luidruchtige afvoerbuizen en kamers die op rare manieren waren omgebouwd om ze rolstoeltoegankelijk te maken. Eigenlijk zag het eruit alsof het expres ontworpen was om kinderen bang te maken en die waren dan ook zelden blij als ze ernaartoe moesten.

Maar Violet was anders. Ze had Mirren niet grootgebracht, maar ze had altijd een geweldig tegengewicht voor haar moeder geboden als ze dat echt even nodig had. Violet pikte geen onzin, van niemand. Ze was eindeloos gul met toffees en ze loog de hele boel bij elkaar over wat ze allemaal in de oorlog had gedaan. (Technisch gezien had ze wel iets in de oorlog gedaan, maar vast niet veel, want toen was ze nog maar acht.) Mirren had als tiener uren in het huis van Violet doorgebracht. Ze at worteltaart, werd doorgezaagd over feministische literatuur en kreeg te horen dat ze naar de universiteit moest, wat ze heel fijn vond, zelfs toen haar moeder snuivend zei dat het maar een

hoop geldverspilling was. Mirren hield heel veel van Violet.

Violet was woest geweest over het hele verzorgingstehuisgedoe; mentaal was ze zo scherp als wat, maar ze viel constant en ze had vreselijke artritis. Ze had pertinent geweigerd om ernaartoe te gaan, tot de derde keer dat ze over de klep van de oven struikelde en Nora haar vertelde dat het enige alternatief zou zijn dat ze bij haar zou komen wonen, waarop Violet er koppig het zwijgen toe deed – en nu zat ze hier.

Mirren had Violet een paar weken geleden voor het laatst gezien en toen was ze nog prima in orde. Als ze zich aan de balie van het bejaardentehuis meldde, voelde ze zich altijd alsof ze de tandarts wijs probeerde te maken dat ze elke dag braaf floste. Ze had nooit het gevoel dat ze het goed genoeg deed.

Mirren was zenuwachtig toen ze op de eerste verdieping naar het torenkamertje aan het einde van de gang liep. Het was de mooiste kamer van het huis. Violet had blijkbaar besloten om iedereen die deze kamer kreeg te overleven en hem vervolgens snel te claimen, totdat ze hem uiteindelijk had gekregen. Het fijne aan deze kamer was dat het toren-tje ramen met enkel glas had die oud en tochtig waren, wat de kachel die hier altijd op vijftig graden leek te staan een beetje compenseerde. De zware branddeuren hoorden eigenlijk altijd dicht te zijn, maar de hare stonden open.

De laatste keer dat Mirren Violet had gezien, zat ze netjes aangekleed en opgemaakt in haar stoel.

Nu lag ze in bed en kwam haar hoofd nauwelijks omhoog uit het kussen.

‘Violet?’ zei Mirren bezorgd. ‘Ik ben het, Mirren.’

Violet keek een beetje verward om zich heen – wat helemaal niks voor haar was – en toen klaarde haar gezicht op.

‘O ja,’ zei ze. ‘Kleine Mirren.’

‘Hé,’ zei Mirren. ‘Ma zei...’

Maar eigenlijk had Nora niet zoveel gezegd.

‘Wat is er met je?’ vroeg Mirren, die ineens behoorlijk bang werd dat er echt iets ergs was.

Violet hees zich moeizaam overeind in bed en Mirren hielp haar, schonk een glas water voor haar in en zocht haar – eigenlijk tamelijk chique – gigantische leesbril.

‘Wist je wel,’ zei Violet bij wijze van inleiding. ‘Wist je dat ongeveer tachtig procent van de mensen van mijn leeftijd kanker heeft? Dat we het in wezen allemaal hebben, bedoel ik?’

Mirren schudde haar hoofd en haar mond viel open.

‘Nee... En jij dan?’

‘Ja,’ zei Violet. ‘Zo doodgewoon. Serieus, eerst naar Bexleyheath en nu dit... Ik vraag me af waarom ik überhaupt ben gaan studeren.’

Violet was naar Cambridge gegaan in een tijd dat maar weinig vrouwen dat deden. Het was de bijzonderste tijd van haar leven geweest.

‘Ik vind het zo verschrikkelijk erg,’ zei Mirren. Het voelde alsof alle lucht uit haar longen werd geslagen en ze ging op het bed zitten. Ze wist natuurlijk wel dat haar tante erg oud was. Ze had het altijd alleen makkelijker gevonden om daar niet aan te denken. ‘Wanneer begint je behandeling?’

Violet keek Mirren veelbetekenend aan. ‘O, Mirren, doe niet zo raar. Op mijn leeftijd behandelen ze niet meer.’

‘Tuurlijk wel!’ zei Mirren geschokt.

‘Nou, oké. Technisch gezien zetten ze me op een lijst. Soort van. Ik denk dat ze mijn naam er heel licht in potlood op hebben gezet.’

‘Dat is schandalig!’ zei Mirren. ‘Dat is verschrikkelijk. Je zou bovenaan die lijst moeten komen!’

Violet schudde haar hoofd. ‘Wou je zeggen dat ik de plaats van een kind in moet nemen? Dat lijkt me niet, hè? Wie zou ik precies aan de kant moeten duwen, Mirren?’

‘Maar...’

Ze schudde weer haar hoofd. ‘Nee. Dat is belachelijk. Ik wil geen extra ellendig halfjaar chemotherapie. Ik wil alleen maar heel veel lekkere drugs. Het zou kunnen dat jij me daarbij moet helpen. Jij bent nog jong. Jij weet vast wel iets van drugs en zo.’

‘Violet, ik ben een brave bouwkundig kostendeskundige.’

‘Hmm.’

‘Wat voor soort kanker?’

‘O, het zit overal,’ zei ze. ‘Ik ben zo oud dat ik inmiddels één grote tumor ben. Ik zit helemaal dicht. Doorregen met zwarte draadjes.’

Mirren kreeg ineens een brok in haar keel. Violet leek zo stoïcijns, zo in haar eentje in deze kamer, die vol stond met haar boeken. Ze was nooit getrouwd en had geen kinderen – dat had haar blijkbaar angstwekkend burgerlijk en saai geleden na Cambridge – en was in plaats daarvan Engels gaan doceren aan de Universiteit van Sussex.

‘Je houdt je zo dapper,’ zei Mirren.

‘Mooi,’ zei Violet. ‘Vertel dat maar aan iedereen. Hoe vreselijk nuchter en praktisch ik ermee omga. Buitengewoon bewonderenswaardig en moedig.’

‘Voel je je buitengewoon bewonderenswaardig en moedig?’

Violet keek Mirren aan door haar grote bril en schudde één keer kort met haar hoofd. Toen sloeg Mirren haar armen om haar heen en gingen ze samen een fijn potje zitten janken.

‘Wáág het niet om het aan Nora te vertellen,’ zei Violet hikkend, terwijl Mirren haar een zakdoek gaf. ‘Dan gaat ze me gelijk van die inspirerende berichten sturen op internet en allemaal sponsorlopen organiseren.’

‘Zal ik niet doen,’ loog Mirren, want haar moeder zou het ongetwijfeld binnen twee seconden uit haar weten te trekken. ‘Oké. Waar zou je iets aan hebben? Snoep? Whisky?’

‘Ik heb... Ik heb helemaal geen trek meer in eten.’

Mirren zei bijna: *O, maar je moet wel eten, hoor*, maar bedacht net op tijd hoeveel andere goedbedoelende mensen haar precies hetzelfde zouden aanraden, dus deed ze haar mond weer dicht.

Violet kreeg een sluwe blik in haar ogen. ‘Jij bent jong, Mirren. Weet je echt niet waar je drugs kunt krijgen?’

‘Violet! Hou op, zeg! En nee, ik weet echt niet waar ik drugs kan krijgen!’

‘Kun je misschien doen alsof? Gewoon voor het geval ze me niks willen geven, omdat ze niet willen dat ik verslaafd raak en onder een brug moet gaan wonen in de drie maanden die ik nog heb.’

‘Ik... Ik zal eens kijken,’ zei Mirren, denkend aan een Perzische vriend wiens vader in Iran altijd opium had gerookt en geen reden had gezien om daarmee op te houden nu hij in Europa woonde.

‘Ik wil naar papa,’ zei Violet ineens, en toen sloeg ze haar hand voor haar mond. ‘O god, zeg alsjeblieft tegen niemand dat ik dat heb gezegd. Ik heb geen idee waar dat zo ineens vandaan kwam.’

‘Oké,’ zei Mirren.

Violet had haar vader, Mirrens overgrootvader Reg, tijdens de oorlog verloren. Ze had nauwelijks herinneringen aan hem. Ze sloeg haar handen voor haar gezicht.

‘Er is één ding,’ zei ze uiteindelijk. ‘Eén ding dat ik heel graag zou willen.’

‘Geen heroïne?’

Violet schudde lichtjes met haar hoofd. Haar lange, bleke hand trilde. De aderen bolden op. Haar waterige ogen starden ineens over Mirren heen en keken naar iets wat er niet was.

‘Ik had... we hadden iets. Toen ik klein was. Een boek.’

‘Wat voor boek?’

‘*De verzentuin van een kind*,’ zei Violet zonder enige aarzeling. ‘Van Robert Lighthouse Stevenson. Nee, wacht, Robert Louis Stevenson.’

Mirren fronste haar wenkbrauwen. ‘Dat klinkt me bekend in de oren,’ zei ze.

‘Dat zou ik wel denken,’ zei Violet. ‘Ik las het vroeger aan je voor.’

Mirren dacht even na. ‘Er stonden van die grote illustraties met bloemen in?’ zei ze uiteindelijk.

‘Ja, in jouw exemplaar wel,’ zei Violet. ‘De editie van mijn vader... die ik had... Er zijn heel veel verschillende uitgaven van. Maar het boek dat hij me gaf, was heel bijzonder. De illustraties waren met de hand getekend. Hij las er altijd uit voor aan mij en mijn beste vriendin June.’

June was heel brutaal en grappig, en ondeugend, maar hij las haar toch voor. Haar vader was dood. Dat vond ik zo zielig voor haar en ik was zo blij dat ik nog een papa had.

Ze keek ineens ontzettend triest. Mirren probeerde haar bij de les te houden. ‘Wat is er met dat boek gebeurd?’

‘Dat weet ik niet. Nadat we papa hadden verloren... Toen zijn we verhuisd. Ik heb June nooit meer teruggezien. Mijn moeder zal het wel verkocht hebben; we hadden het geld hard nodig en ze heeft verder ook alles verkocht. Serviesgoed, bestek, alles eigenlijk, bijna tot zijn militaire plunjezak aan toe, ik zweer het je. Mijn leven is toen zo veranderd.’

Haar ogen en haar stem waren nu bozig en nog steeds generaties in het verleden, verdiept in tweed, pijprook, kinderkopjes en kolenboeren met paard-en-wagen. Toen veranderde haar toon.

‘De maan heeft een gezicht als de klok aan de muur; Ze schijnt op de dief die over de tuinmuur gluurt. Op straten en akkers en de havendijk; En slapende vogeltjes in de eik.’

Mirren klopte haar zachtjes op haar schouder.

‘Ik vraag me af...’ zei Violet. ‘Ik vraag me af of het nog ergens is. Mijn vader zei dat het heel bijzonder was.’

Mirren trok haar telefoon uit haar zak. ‘We kunnen eens kijken,’ zei ze. ‘Alles beter dan heroïne.’

3

Gelukkig had Mirren haar laptop in haar tas, zodat ze Violet het internet fatsoenlijk kon laten zien, want telefoons waren echt te klein, zelfs met die grote bril van haar. Ze bekeken alle versies en edities die ze konden vinden. De prijzen liepen op tot duizenden ponden – duizenden! – voor mooie, rijkversierde uitgaven, maar Violet herkende er niet een.

‘Weet je zeker dat het met de hand geïllustreerd was?’ vroeg Mirren uiteindelijk. ‘Ik bedoel, je was nog heel klein.’

Violet knikte. ‘June en ik mochten de plaatjes niet aanraken, anders zou de inkt misschien doorlopen. Dat kan ik me nog heel levendig herinneren.’

‘Hoe zagen ze eruit?’

‘Fantastisch. Zwart-witte pentekeningen, vol fijn gedetailleerde bloemen, mooie vrouwen met gigantische kapsels, sterren en volle manen...’

Mirren fronste haar wenkbrauwen en typte in: ‘Stevenson verzentuin hand geïllustreerd’ en tuurde de lange lijst resultaten af. ‘Huh,’ zei ze. ‘O.’

Mirren klikte een oud stuk uit een literair tijdschrift aan over het gerucht dat Aubrey Beardsley een versie had geïllustreerd die nooit gepubliceerd was. Aubrey Beard-

sley was een ongelooflijk beroemde kunstenaar wiens naam zelfs bekend was bij Mirren, die meer een boekemens dan een kunstmens was; zijn elegante zwart-witte lijntekeningen hadden beroemde boeken en toneelstukken uit de jaren twintig en dertig van de vorige eeuw opgesierd en zijn jugendstil-posters hingen in heel wat studentenkamers. Deze uitgave werd echter alleen terloops genoemd; niemand had hem ooit gezien.

‘Zou het deze tekenaar kunnen zijn?’ vroeg Mirren, terwijl ze wat voorbeelden van zijn werk liet zien – langwerpige vrouwen met ongelooflijk barokke hoeden en jurken onder uitzinnige sterrenhemels.

‘Ja!’ zei Violet, terwijl ze de laptop omklemde. ‘Ja! Dat is het! Zo zagen ze er precies uit!’

Ze raakte het scherm met haar vingers aan, alsof het papier was. ‘O,’ zei ze. ‘Ik zou... Ik zou het zo heerlijk vinden om dat boek nog een keer te zien. De laatste keer... dat alles nog...’

Er kwam een vrouw de kamer binnen stiefelen met haar boezem vooruit. ‘Tijd voor uw doktersafspraak, mevrouw Neale! Komt u maar! Kom, dan gaan we eerst nog even langs het toilet.’

Violet keek naar Mirren en op haar gezicht zag Mirren de ellende, de onbeschrijfelijke gêne van alle vernederingen die deze slimme, interessante vrouw zich in dit stadium van haar leven moest laten welgevalen.

‘Alsjeblieft,’ zei Violet, die ineenkromp toen de vrouw haar van het bed begon te sjorren, wat ze volgens Mirren best ietsje zachtzinniger had kunnen doen. ‘Kun je alsjeblieft kijken of je het kunt vinden? Alsjeblieft?’

Mirren knikte.

4

Mirren ging ervan uit dat het een kwestie van internetdetectiefje spelen zou worden, waar ze zich eigenlijk best op verheugde, maar ze merkte al gauw dat er naast dat ene artikel bijna niets over het boek te vinden was. Ze waagde zich op een paar rare sites met zeldzame boeken, maar daar kwam de definitie van zeldzame boeken nogal vaak neer op dingen als *Mein Kampf*, verschillende oude boekwerken over hekserij en pornografische titels, dus daar bleef ze niet erg lang hangen.

Ze vroeg zich ook af hoe ze in hemelsnaam zou kunnen nagaan waar Violets moeder het boek verkocht moest hebben. Wist ze überhaupt dat ze iets heel kostbaars in handen had? Waar zou ze het naartoe gebracht hebben? Ze woonden in Londen; zou ze naar een boekhandel gegaan zijn? Er waren er vroeger zoveel, op Charing Cross Road, maar die waren nu bijna allemaal weg, vervangen door de alomtegenwoordige koffietentjes.

Mirren koos de 'voornaamste antiquarische boekhandel van Europa' uit, in Kensington, en besloot daar eens te gaan kijken. Ze wilde niet bellen – want wie deed dat nog? – en ze was ook bang om zich een totale idioot te voelen als die mensen er nog nooit van gehoord hadden en dach-

ten dat ze getikt was. Ze was van plan om er maandag na het werk gewoon binnen te wandelen, even rond te kijken en dan weer te vertrekken.

Na een rustig weekend en een al even rustige maandag was Mirren vroeg klaar met haar werk, om vier uur, en banjerde ze de grote winkelstraat op. Het begon koud te worden buiten – koud genoeg voor laarzen – en er hing chique kerstverlichting boven de winkelstraat in de vorm van grote, flonkerende kroonluchters. Heel anders dan de ordinaire ballen en gesponsorde kerstverlichting op Oxford Street. Dit was echt prachtige feestverlichting, met witte en gele lampjes die zachtjes schitterden in de vroege avondschemering. Designwinkels etaleerden dure handtasjes, omringd door twinkelende lichtjes en dikke nesten van dennenloof, overdekt met sneeuw en vol glimmende sieraden of dikke knollen van horloges. In een etalage lieten prachtige opgezette vogeltjes hun kraaloogetjes op glinsterende armbanden vallen, gezeten op realistisch uitziende berijpte takken.

De mensen die langsliepen – voornamelijk vrouwen – zagen er ongelooflijk goed uit. Beeldschoon, lange benen, frisse huid. Zelfs begin december liepen sommigen rond met gebruinde blote benen die overduidelijk niet lang genoeg in de kou zouden doorbrengen om ook maar het minste beetje kippenvel te ontwikkelen. Anderen droegen witte spijkerbroeken en dikke bodywarmers van... was dat echt bont? Nee toch zeker? Hoge paardenstaarten, schijnbaar onnodige zonnebrillen, en al die vrouwen die langs haar stapten op gympen met sleehakken waren blond en ongeveer twee meter vijftig lang. Mirren voelde zich met haar moeilijk te temmen bos krullen en haar

kantoor kleding van Next heel klein en armoedig naast hen.

Eindelijk bereikte ze de winkel die ze zocht. De gevel was donkergroen geschilderd en de naam 'Palliser & Zonen Boekverkopers' stond in onberispelijke gouden schrijffletters op de glimmende, nog donkerder groene deur. Het zag eruit als iets uit een roman van Charles Dickens. Er stonden heel weinig boeken in de etalage; de weinige die er wel lagen waren groot en zwaar, zonder prijskaartje. Mirren duwde tegen de deur en voelde zich een beetje dom toen ze merkte dat je deze winkel niet zomaar binnen kon lopen. Je moest op een belletje drukken, waarschijnlijk zodat ze je konden inspecteren voordat ze je binnenlieten. Ze drukte op het knopje, ineens heel zenuwachtig.

5

Het was eerlijk gezegd nooit bij Mirren opgekomen om zich een beetje netjes aan te kleden voordat ze naar een boekwinkel ging. Integendeel, eigenlijk. Als het aan haar lag, zou ze in pyjama gaan, een paar boeken van de plank grissen en lekker in een zitzak neerstrijken met een zakje fudge. Maar nu er een man naar de deur kwam die er werkelijk smetteloos uitzag in iets wat er in haar – niet erg getrainde – ogen uitzag als een zachtgrijs maatpak, een roze overhemd met een witte kraag en een licht zeegroene das die eigenlijk enorm uit de toon zou moeten vallen, maar om de een of andere reden perfect bij de rest kleurde, wenste Mirren dat ze zich een beetje had opgedoft in plaats van gewoon in haar oude, goedkope broekpak aan te komen zetten. Toen ze van huis was vertrokken, had ze zich prima gevoeld, maar nu voelde ze zich heel sjofel. Dat stomme Kensington ook.

‘Kan ik u helpen?’ vroeg de man ietwat uit de hoogte, alsof hij bij voorbaat al vrij zeker wist dat dat niet zo was.

‘Ik weet het niet,’ zei Mirren zenuwachtig. ‘Ik ben op zoek naar een boek?’

‘Mevrouw, er zit een Waterstones in de...’

Mirren voelde een plotselinge vlaag van woede opkomen bij zijn neerbuigende manier van doen.

‘Een ZELDZAAM boek,’ zei ze verbolgen.

‘Aha,’ zei hij, gevolgd door een onwillig: ‘Komt u binnen.’

Mirren zag meteen waarom hij niet zomaar iedereen in zijn winkel wilde hebben. Het was echt schitterend hier, met een glimmend gepolijste houten vloer en Perzische tapijten. Er stonden echte antieke bureaus, met afgepaste tussenruimten, en boekenkasten van donker hout die doorliepen tot aan het hoge plafond, met een klein verguld trappetje op wieltjes ervoor. De lawaaige straat was verdwenen, alsof hij er nooit geweest was; ergens werd heel zacht klassieke muziek afgespeeld. Er waren comfortabele leren fauteuils en er brandde een echt haardvuur. Het rook naar zoete ceder, hoewel Mirren vrij zeker wist dat open vuur eigenlijk niet de bedoeling was in het centrum van Londen. Waarschijnlijk hadden ze een of andere koninklijke ontheffing. Op de etalageruit stond in discrete gouden letters ‘hofleverancier’.

In het kantoor achter in de zaak was een jongeman aan het werk, er liep een mooie jonge vrouw langs de deuropening – er waren twee deuren naar twee verschillende ruimten in dezelfde rijke tinten baksteenrood en een groenig blauw, schaars verlicht, maar ook vol boeken die er oeroud uitzagen met hun opstaande belettering en veilig opgeborgen waren achter glas. De vrouw had een dienblad met fijn beschilderd porselein en een theepot in haar handen, maar de man maakte een bijna onzichtbare hoofdbeweging en ze trok zich weer terug. Blijkbaar was

Mirren niet het type klant dat thee kreeg. Of iets uit de karaf met een diepbruine vloeistof op het antieke bureau.

‘Goed,’ zei de man. ‘Weet u wat voor boek u zoekt?’

Het klonk zo neerbuigend dat Mirren in de verleiding kwam om te zeggen: ‘Joh, ik heb geen idee, iets met een hond op het omslag.’ Maar ze zei: ‘Ik ben op zoek naar Robert Louis Stevenson.’

Hij gaf een kort knikje. ‘Welke titel?’

‘*De verzentuin van een kind.*’

‘Ja,’ zei hij. ‘Dat boek is altijd blijven verkopen sinds het is uitgebracht. Zelfs een eerste druk is niet overdreven zeldzaam. Die zou u niet meer moeten kosten dan...’

Hij keek haar nauwlettend aan.

‘... een paar duizend.’

VOOR EEN BOEK MET KINDERVERSIES VOOR HET SLAPENGAAN???!!! had Mirren het liefst uit volle borst tegengesputterd, maar dat deed ze natuurlijk niet. Ze hield haar gezicht volkomen in de plooi, al was ze nog steeds flink geïrriteerd.

‘Ik zoek iets tamelijk specifiek,’ zei ze. ‘De Aubrey Beardsley-editie.’

Nu was het haar beurt om zijn gezicht te observeren. Hij kreeg het voor elkaar om nauwelijks een spier te vertrekken, maar heel even, een fractie van een seconde maar, zag ze iets voorbijkomen. Een sluwe uitdrukking. Een ultrakorte flits van herkenning.

‘Het spijt me, ik geloof niet dat ik ooit van zoiets gehoord heb,’ zei hij. ‘U bedoelt... de kunstenaar?’

‘Eh, ja.’

‘Hmm.’

‘Niet het minste gerucht?’

‘Ik... Nee. Het spijt me, ik kan u niet helpen. Hebt u op internet gekeken?’

‘Ja, daar kwam ik niet echt verder mee. Het is van mijn oudtante geweest. Ik probeer het terug te vinden.’

‘Is dat zo?’ zei hij met een onverschilligheid waarvoor hij aardig wat moeite moest doen. Hij opende een gepolijst houten kistje op het bureau en haalde er een schitterend visitekaartje met reliëfletters uit waarop zijn naam stond – Philip Palliser, handelaar in zeldzame boeken.

‘Nou, als u zoiets weet te vinden... breng het dan vooral hier als u het wilt laten taxeren.’

‘Dank u wel,’ zei Mirren. ‘Waar zou u beginnen met zoeken?’

Hij trok een mondhoek naar binnen. ‘Dat is een lastige. Daar waar het verkocht is, zou ik zo denken. Wanneer was dat?’

‘Vlak na de oorlog.’

‘Lieve help. Dat is een tijd geleden.’

‘Ja.’

‘En waar woonden ze?’

‘Dat weet ik niet precies. Ergens in Londen, en toen zijn ze naar het noorden verhuisd? Ik vraag het nog wel even na.’

‘Nou,’ zei hij schouderophalend, ‘ik wens u veel geluk. Ik weet hoe het is om wanhopig op zoek te zijn naar een boek dat nergens te vinden is. Daarom heb ik ook het idee dat het internet overschat wordt.’

Mirren glimlachte. ‘Ik bedoel, ik weet niet eens of het in een winkel ligt. Het zou ergens in een oude bibliotheek kunnen staan.’

De man duwde zijn bril omhoog. ‘Dat lijkt me niet,’ zei

hij. ‘Dit soort dingen... Als het bestaat, wat u zoekt... Tja. De eigenaars zouden het van de daken schreeuwen. Toen Beardsley steeds beroemder werd... Het zou eigenlijk in een museum moeten staan. We zouden er wel van gehoord hebben. Ik zou er wel van gehoord hebben.’

‘O,’ zei Mirren ontmoedigd.

‘Het is vast niet onmogelijk dat het ergens op een oeroude plank staat te wachten tot iemand het oppakt. Ik zou persoonlijk adviseren om in Hay-on-Wye te gaan kijken. En zorg dat u... Ik bedoel, het is hoogst onwaarschijnlijk... maar als u het tegenkomt, breng het dan vooral even langs.’

‘Bedankt,’ zei Mirren. De man leek al een stuk toeschietelijker. Het kon ook niet leuk zijn als mensen de hele dag bij je aanbellen. ‘Dank u wel. Dat zal ik doen.’

‘Heel aangenaam kennis te maken, mevrouw...’

‘Sutherland. Mirren Sutherland.’

‘Wat een mooie naam.’

En hij escorteerde haar beleefd naar de deur, waarachter een winderige decemberavond wachtte.